

حمله برخی ایرانی‌ها به اینستاگرام «بایت» جهانی شد.

اخلاق رسانه‌ای

درس ۲۲

وقتی از اخلاق رسانه‌ای سخن به میان می‌آید، ابتدا این معنا به ذهن خطور می‌کند که روی سخن با صاحبان رسانه‌های جمعی است؛ اما امروزه با پیدایش فناوری‌ها و فرصت‌های جدید ارتباطی از جمله رسانه‌های تعاملی، اخلاق رسانه‌ای وارد مرحله تازه‌ای از حیات خود شده است. مخاطبان سابق اکنون خود تولیدکننده و نشردهنده پیام و مانند صاحبان رسانه‌های جمعی در حوزه‌های وسیع‌تری با موضوع رعایت اخلاق رسانه‌ای روبه‌رو هستند.

اخلاق رسانه‌ای، امری درونی و با ارزش‌ها مرتبط است؛ بدین مفهوم درونی است که مجموعه قواعد و اصول اخلاق باید توسط فرستنده پیام رسانه‌ای رعایت شود. منشأ ارزش‌ها خانواده، دوستان و همسالان، دین، آموزش و پرورش، و رسانه‌ها هستند.

شما	رسانه‌های جمعی	گزاره‌های اخلاقی	ردیف
		دارا بودن احساس مسئولیت اجتماعی و رعایت مصالح عموم	۱
		توجه به حق مردم در دستیابی به اطلاعات سازنده و مفید	۲
		رعایت جنبه‌های ادب و احترام در تولید پیام	۳
		حق‌مداری و شجاعت در نقل واقعیت‌ها	۴
		خودداری از تحریف پیام (با هدف تغییر محتوا و ماهیت آن) به خصوص در خبر	۵
		توجه به اعتبار منبع فرستنده پیام	۶
		خودداری از مکر و خدعه در تولید پیام	۷
		حفظ حریم خصوصی فرد و حرمت جامعه	۸
		انتقاد بی‌طرفانه از تولیدات رسانه‌ای با روش اخلاقی	۹
		پرهیز از هرگونه عمل خارج از چارچوب ارزش‌های دینی و انسانی	۱۰
		ترغیب به خیر و خوبی و بازداری از شر و بدی	۱۱
		توجه به آثار و پیامد تولید و انتشار پیام	۱۲
		پرهیز از شایعه‌سازی و شایعه‌پراکنی	۱۳
		عدم پیروی از حدس و گمان، اخبار مشکوک و نقل قول‌های غیرمستدل	۱۴
		پرهیز از باز نشر پیام بدون بررسی صحت و اعتبار آن	۱۵

■ آیا می‌توانید مصداق برخی از بی‌اخلاقی‌ها را در فضای رسانه‌ای نام ببرید؟

- تهمت
- سرگرمی‌های بی‌هوده
- غیبت
- نگاه حرام
- دروغ
- و ...
- توهین

محتوای مجرمانه

بی‌اخلاقی‌های رسانه‌ای گاهی جنبه مجرمانه پیدا می‌کنند و از نمونه‌های محتوای مجرمانه به شمار می‌آیند. عناوین و نمونه‌ای از محتوای مجرمانه را در جدول زیر مشاهده می‌کنید.

عناوین	مثال‌ها
الف) محتوا علیه عفت و اخلاق عمومی	انتشار، توزیع و معامله محتوای خلاف عفت عمومی.
ب) محتوا علیه مقدسات اسلامی	اهانت به دین مبین اسلام و مقدسات آن
ج) محتوا علیه امنیت و آسایش عمومی	تخریب و تشویق افراد و گروه‌ها به ارتکاب اعمالی علیه امنیت، حیثیت و منافع جمهوری اسلامی ایران در داخل یا خارج از کشور.
د) محتوا علیه مقامات و نهادهای دولتی و عمومی	اهانت و هجو نسبت به مقامات، نهادها و سازمان‌های حکومتی و عمومی.
ه) محتوایی که برای ارتکاب جرائم رایانه‌ای به کار می‌رود (محتوا مرتبط با جرائم رایانه‌ای)	انتشار یا در دسترس قرار دادن محتوای حاوی آموزش دسترسی غیرمجاز، شنود غیرمجاز، جاسوسی رایانه‌ای، تحریف و اخلال در داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.
و) محتوایی که تحریک، ترغیب، یا دعوت به ارتکاب جرم می‌کند (محتوای مرتبط با سایر جرائم)	تشویق تحریک و تسهیل ارتکاب جرائمی که دارای جنبه عمومی هستند از قبیل اخلال در نظم، تخریب اموال عمومی، ارتشا، اختلاس، کلاه‌برداری، قاچاق مواد مخدر، قاچاق مشروبات الکلی و غیره.
ز) محتوای مجرمانه مربوط به امور سمعی و بصری و مالکیت معنوی	انتشار و سرویس‌دهی بازی‌های رایانه‌ای دارای محتوای مجرمانه یا فاقد مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
ح) محتوای مجرمانه مرتبط با انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری	انتشار هرگونه محتوا با هدف ترغیب و تشویق مردم به تحریم و یا کاهش مشارکت در انتخابات
ط) محتوای مجرمانه مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری	انتشار هرگونه مطلب علیه نامزدهای انتخاباتی و یا انتشار مطالبی خلاف واقع دال بر انصراف نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری

برای آگاهی از شرح کامل مصادیق محتوای مجرمانه به نشانی زیر مراجعه کنید.

<http://www.cyberpolice.ir/page/2551>

اگر در فضای مجازی با یکی از مصادیق محتوای مجرمانه مواجه شدید که به نحوی موجب تهدید شما می‌شود، مطابق راهنمای تصویری زیر، جرم را به پلیس فتا گزارش کنید.

، (همدان) محمد رضا افشخاری

خوشبختی توپی است که وقتی می غلتدبه دنبالش می رویم ووقتی توقف می کندبه آن لگد می زنیم./ انسان همچون رودخانه است هرچه عمیق تر باشد آرامترومتواضع تر است./ شمابدون تسلط بر خود نمی توانید فاتح دیگران باشید./ هرگز مگذار خنده تو باعث گریه دیگری شود./ آنکه می تواند انجام می دهد، آنکه نمی تواند انتقاد می کند/ خوش بین باشید اما خوش بین دیر باور./ اگر در اولین قدم، موفقیت نصیب ما می شد، سعی و عمل دیگه معنی نداشت./ کفایت به آنچه در آرزویش هستید اعتقاد داشته باشید و خود را سزاوار آن بدانید. هزاران راه به خوشبختی منتهی می شود اگر یکی از آنها مسدود شد راه دیگری را انتخاب کن. مشکلات ما ز داشته کم نیست، بلکه از آرزوهای زیاد است./ هر قدر به دیگران احترام بگذاریم به ما احترام خواهند گذاشت/ شوخی زیاد، دست دیگران را برای گستاخی به مابازنگه می دارد / هنگامیکه دری از خوشبختی به روی ما بسته می شود در دیگری باز می شود ولی ما اغلب چنان به در بسته چشم می دوزیم که درهای باز رانمی بینیم./ اگر خود را برای آینده آماده نسازید، بزودی متوجه خواهید شد که متعلق به گذشته هستید/ در باباش اگر کسی سنگ به رویت پرتاب کرد، سنگ غرق شود نه اینکه تو متلاطم شوی./ در باره درخت، بر اساس میوه اش قضاوت کنید، نه بر اساس برگهایش./ ما آمدیم زندگی کنیم تا قیامت پیدا کنیم، نه به هر قیمتی زندگی کنیم. زندگی ما حکایت تلخ یخ فروشی است که از او پرسیدند، فروختی؟ گفت: نه ولی تمام شد. آیت الله بهجت./ کسی شایسته آزادی است که بتواند به هوسهای خود چیره شود گوت. / صداقت در واقع وجود روشهای مدبرانه و توأم با درایت حکم می کند که مسایل معینی مطرح نشود و حقایق خاصی ناگفته بمانند. همان قدر که دروغ های وقیحانه دردناک است، بیان نابجای حقیقت نیز می تواند عذاب آور باشد. فضیلت راستی و صداقت را نباید اغراق آمیز جلوه داد، اگر در آن افراط شود یابه گونه ای نامناسب بیان شود، پیامدهای ناگواری در پی خواهد داشت. صداقت بیشتر اوقات، امانه همیشه، بهترین روش است. هیچ کس نباید تمام زوایای خصوصی زندگی ام را بدهد.

دادگاه قیامت ، گواهان بسیاری دارد:

الف (خداوند ، که شاهد بر همه ی اعمال ماست. « ان الله علی کل شیء شهید » (حج ۱۷)

ب) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم. « فکیف اذا جئنا من کل امه بشهید و جئنا بک علی هولاء شهیداً. (نساء ۴۱) چگونه است حال آنها در آن روز که برای هر امتی گواهی بیاوریم و تو را گواه بر آنها قرار دهیم.

ج) امامان معصوم علیهم السلام: «و کذلک جعلناکم امهً وسطاً لتکونوا شهداء علی الناس» (بقره ۱۴۳) ما شما را امت میانه قرار دادیم تا گواه بر مردم باشید. طبق روایات مراد از امت، امامان معصومند ف زیرا سایر افراد امت، از علم و عصمت لازم برای گواهی در آن روز برخوردار نیستند.

د) فرشتگان. « و جاءت کل نفس معها سائقٌ و شهید» (ق ۲۱) در قیامت همراه هر انسانی دو فرشته می آید، یکی او را سوق می دهد و یکی شاهد بر اوست.

ه) زمین. « یومئذ تحدّث اخبارها » (زلزال ۴) در قیامت زمین اخبار خود را بازگو میکند.

و) وجدان. « اقرء کتابک کفی بنفسک الیوم علیک حسیباً» (اسراء ۱۴) نامه ی عملت را بخوان و خود قضاوت کن که با تو چه برخورد شود.

ز) اعضای بدن. « یوم تشهد علیهم السننهم و ایدیهم و ارجلهم» (نور ۲۴) روز قیامت زبان و دست و پا به سخن آمده و علیه انسان گواهی می دهند .
ح) زمان. امام سجاد علیه السلام در دعای ششم صحیفه سجادیه می فرماید: «هذا یومٌ حادثٌ جدید و هو علینا شاهدٌ عتید » امروز روز جدیدی است که در قیامت گواه اعمالی است که در آن انجام می دهیم.

ط) عمل. « وجدوا ما عملوا حاضراً » (کهف ۴۸) در قیامت اعمال انسان تجسم یافته و در برابر او نمودار می شوند.